

FACTORII DE RISC AI PACIENȚILOR DEPISTAȚI TARDIV CU TUBERCULOZĂ SEVERĂ

Sgier Sameer Nasser, Valeriu Roșca

(Conducător științific: Evelina Lesnic, dr. șt. med., asist. unv., Catedra de pneumoftiziologie)

Introducere. Moldova a implementat strategia DOTS – Directly Observed Treatment Short Course Chemotherapy în controlul tuberculozei în 2001. Depistarea tardivă a formelor severe, incompleanța terapeutică și rata înaltă a pacienților cu factori de risc periclitează controlul bolii.

Scopul lucrării. Evaluarea factorilor de risc în dezvoltarea formelor severe depistate tardiv a tuberculozei pulmonare.

Material și metode. A fost efectuat un studiu retrospectiv, selectiv, descriptiv pe 95 de cazuri noi de tuberculoză pulmonară, diagnosticați, spitalizați în Spitalul Municipal de Ftiziopneumologie din or. Chisinau în 2014.

Rezultate. Distribuția în dependență de sex: bărbați 72 (75,79%), femei 23 (24,21%), vârsta medie 41,2 ani. Evaluarea statutului social a determinat: 16 (16,84%) angajați, 24 (25,26%) șomeri, 14 (14,73%) pensionați, 2 (2,10%) invalizi, căsătoriți 52 (54,74%) și celibatari 38 (40,00%) cazuri. Au fost fără loc de trai 7 (14,29%) și 14 (14,73%) migranți. Evaluarea nivelului de școlarizare a determinat că studii generale incomplete au avut 54 (56,84%) cazuri, generale complete 40 (42,15%) și studii profesionale 1 (1,05%) caz. Fumători au fost 87 (91,57%) și consumatori de alcool 60 (63,15%). Au fost depistați pasiv 81 (85,01%) și prin screening 14 (14,99%) pacienți. Comorbidități au avut 62 (72,09%) cazuri, inclusiv HIV 5 (8,06%) cazuri.

Concluzie. Pacienților cu tuberculoză depistată tardiv au fost social vulnerabili, cu comorbidități și din grupuri cu risc. Activitățile de screening trebuie îmbunătățite pentru depistarea precoce și și diminuarea ratei formelor severe.

Cuvinte cheie: tuberculoză, grupuri de risc.

RISK FACTORS OF SEVERE AND LATE DETECTED PATIENTS WITH PULMONARY TUBERCULOSIS

Sgier Sameer Nasser, Valeriu Roșca

(Scientific adviser: Evelina Lesnic, PhD, assist. prof., Chair of pneumophthysiology)

Introduction. The Republic of Moldova implemented the Directly Observed Treatment Short Course Chemotherapy in the control of tuberculosis in 2001. Late detection of severe forms, treatment incompliance and high rate of patients with risk factors endanger disease control.

Objective of the study. To assess risk factors in the development of severe late detected forms of pulmonary tuberculosis.

Material and methods. A retrospective, selective, descriptive study was performed using 95 new pulmonary tuberculosis patients, diagnosed, and hospitalized in the Municipal Clinical Hospital of Phthysiopneumology in Chișinău in the period of 01.01.2014-01.01.2014.

Results. Distribution according to the sex: 72 men (75.79%), 23 women (24.21%), medium age 41.2 years old. Social assessment revealed: 16 employed patients (16.84%), 24 unemployed patients (25.26%), 14 retired (14.73%), 2 disabled (2.10%), as well as 52 married patients (54.74%) and 38 single patients (40.00%). There were 7 homeless (14.29%) and 14 migrants (14.73%). Evaluation of the educational background established: 54 subjects with incomplete general studies (56.84%), 40 lyceum graduates (42.15%) and 1 (1.05%) case subject with professional studies. There were 87 active smokers (91.57%) and 60 alcohol abusers (63.15%). There were passively detected 81 patients (85.01%) and 14 by active screening 14 (14.99%). There were 62 subjects with associated diseases had (72.09%), among them, 5 had HIV infection (8.06%).

Conclusion. Most patients with severe tuberculosis were social vulnerable, with associated diseases and from high risk groups. The screening activities must be improved for early detection and decrease of the rate of severe forms.

Keywords: tuberculosis, risk groups.